

بازارهای سرمایه ترکیه

قسمت اول

قانون اصلی

است. یکی از آنها

مختص بخش قانون بازار سرمایه (Capital Market Law) است و بقیه قوانین مربوط به بورس‌های اوراق بهادار و بخش تجاری ترکیه می‌باشند.

۱-۲-۱. قانون بازار سرمایه - Capital Market Law (CML)

قانون بازار سرمایه به شماره ۲۴۹۹ به دنبال انتشار در روزنامه رسمی مورخ ۳۰ جولای سال ۱۹۸۱ لازم‌الاجرا شد. هدف CML کنترل و نظارت بر عملیات منظم و قانونی بازارهای سرمایه و همچنین حمایت از حقوق و منافع سرمایه‌گذاران به منظور اطمینان از مشارکت گسترده و کارایی عموم مردم در توسعه اقتصادی از طریق سرمایه‌گذاری پس‌اندازها در بازار اوراق بهادار است.

موضوعات اصلی مطرح شده در قانون بازار سرمایه شامل ابزار بازار سرمایه برای انتشار یا عرضه به عموم و سازماندهی بازارها و بورس‌های اشاره شده در CML است.

شرکت‌های سهامی عام با بیش از ۲۵۰ سهام‌دار و یا شرکت‌هایی که به عرضه

شرکتی

(Corporate Bonds) و اوراق بهادار خارجی می‌باشند.

در حال حاضر ۳ بازار اصلی در ISE فعالیت می‌کنند:

- بازار سهام (Stock Market)
- بازار اوراق قرضه (Bonds and Bills Market)

- بازار بین‌المللی (International Market)
ISE یکی از شش بازار دنیا از نظر ارزش معاملات در سال ۲۰۰۴ محسوب می‌شود. در بین عواملی که بر توسعه سریع ISE اثر داشته‌اند می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

خصوصی‌سازی، افزایش فرهنگ سهام‌داری، رشد فزاینده صندوق‌های مشترک سرمایه‌گذاری به علت تخفیفات مالیاتی و آزادسازی بازارهای سرمایه از طریق اجازه‌دادن به سرمایه‌گذاران خارجی در بازگرداندن اصل و عایدات سرمایه‌گذارانشان.

۱-۱-۲. چارچوب قانونی - Legal Framework

قوانین بازارهای سرمایه ترکیه شامل ۳

۱-۱. (تاریخچه):

قانون بازار سرمایه ترکیه در سال ۱۹۸۱ وضع و یک سال بعد بخش اصلی قانون‌گذاری آن تحت عنوان، «شورای بورس» (Capital Markets Board) ایجاد شد. مجلس ترکیه در سال ۱۹۸۳ مقررات مربوط به ایجاد و عملیات بورس‌های اوراق بهادار را تصویب کرد که منجر به افتتاح بورس اوراق بهادار استانبول (Istanbul Stock Exchange - ISE) در پایان سال ۱۹۸۵ شد.

بازارهای سرمایه ترکیه خدمات گسترده‌ای را ارائه می‌دهند که شامل تحقیق، مشاوره سرمایه‌گذاری و مدیریت پرتفوی، تهاتر و تسویه مطابق استانداردهای بین‌المللی، انتشار on line اطلاعات است. ساختار قانونی بازارهای سرمایه ترکیه با مقررات بازارهای سرمایه اروپا هماهنگ است.

ISE محیطی شفاف و قانونی برای معاملات اوراق بهادار ایجاد کرده که شامل معاملات سهام، صندوق‌های سرمایه‌گذاری مورد معامله در بورس (ETFs)، اوراق قرضه دولتی (Government Bonds)، اوراق خزانه (Treasury bills)، ابزارهای بازار پولی (Repo Reverse Repo)، اوراق قرضه

۱ - Capital Market Law - "قانون بازار سرمایه" که در این گزارش به اختصار CML اشاره می‌شود.

عملیات بورس اوراق بهادار استانبول است که از طریق انتشار در روزنامه رسمی در سال ۱۹۸۵ لازم الاجرا شد.

۲-۲. سازمان‌های (نهادهای) بازارهای سرمایه ترکیه

یک طرح توصیفی از کلیات بازارهای سرمایه ترکیه در کردار زیر نشان داده شده است.

۱. Capital Markets Board.
۲. Istanbul Stock Exchange - ISE.
۳. ISE Settlement and Custody Bank.
۴. Association of Capital Market Intermediary.
۵. Institutions of Turkey.
۶. Central Registry, Inc.
۷. Istanbul Gold Exchange.
۸. Turkish Derivatives Exchange.

۱-۳-۲. شورای بورس Capital markets board (CMB)

شورای بورس مسئولیت نظارت و کنترل بازارهای اوراق بهادار را برعهده دارد. CMB به واسطه قدرتی که توسط قانون بازار سرمایه به دست آورده از سال ۱۹۸۲ برای سازماندهی بازارها و توسعه ابزارهای بازار سرمایه و نهادهای آن مقرراتی را وضع کرده است.

CMB اختیارات ذیل را برعهده دارد:

- نظارت و کنترل بازارهای اوراق بهادار و نهادهای آن در چارچوب CML.
- تعیین اصول عملیاتی بازارهای سرمایه.
- حمایت از حقوق و منافع سرمایه‌گذاران.

ساختار سازمانی

شورای بورس توسط هیأت اجرائی که بدنه اصلی تصمیم‌گیری است اداره می‌شود. رئیس هیأت اجرایی هم‌چنین به عنوان

اوراق بهادار در یک سطح اطمینان و تداوم نسبی انجام پذیرد و هم‌چنین مبنایی برای ایجاد، مدیریت، عملیات و نهایتاً نظارت بورس‌های اوراق بهادار گذاشته شود.

۱-۲-۳. قانون تجارت ترکیه

قانون تجارت ترکیه در سال ۱۹۵۶ وضع شده است. این قانون نحوه ایجاد و فعالیت شرکت‌ها و به طور کلی ابزارهای مالی را تعریف می‌کند. بنابراین کلیه شرکت‌های سهامی عام اعم از پیش‌بینی شده یا پیش‌بینی نشده در CML می‌بایست از قانون تجارت مذکور پیروی کنند.

۱-۲-۴. سایر قوانین

◆ قانون مصوب شماره ۳۲

علاوه‌بر قوانینی که در بالا ذکر شد یک قانون مهم دیگر در فرآیند توسعه بازارهای سرمایه قانون شماره ۳۲ مربوط به حفاظت از ارزش پول رایج ترکیه است. این قانون در آگوست ۱۹۸۹ با هدف آزادسازی بیشتر شبکه مالی و اجازه به افراد غیرمقیم برای سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار ترکیه و هم‌چنین اجازه به خروج سرمایه محلی با خرید اوراق بهادار خارجی و غیره از طریق واسطه‌های مالی، توسط CMB وضع شد.

◆ مقررات مربوط به تأسیس و اصول عملیات بورس‌های اوراق بهادار

مقررات مذکور توسط CMB وضع شده و از طریق انتشار در روزنامه رسمی مورخ ۶ اکتبر ۱۹۸۴ لازم‌الاجرا شد.

◆ مقررات بورس اوراق بهادار استانبول

این مقررات چهارمین قانون مربوط به

عمومی مبادرت می‌ورزند مشمول CML می‌شوند. علاوه‌برآن، اوراق بهادار صادر شده توسط مؤسسات اقتصادی دولتی، شهرداری‌ها و نهادهای وابسته می‌بایست موارد خواسته شده توسط شورای بورس (Capital Markets Board) را افشا کنند. CMB اطلاعاتیهایی در مورد موضوعات مختلف به شرح ذیل منتشر می‌کند.

موضوعات	دسته‌ها
سهام	I
اوراق قرضه	II
سایر اوراق بهادار	III
اطلاعات مربوط به شرکت‌های سهامی عام	IV
شرکت‌های کارگزاری	V
Investment Funds	VI
صندوق‌های مشترک سرمایه‌گذاری (Mutual Funds)	VII
موضوعات تفرقه	VIII
بورس‌های اوراق بهادار	IX
حسابرسی مستقل	X
اصول حسابداری	XI
اطلاعاتی توصیفی	XII

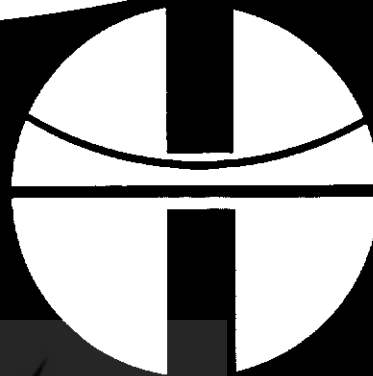
۱-۲-۲. قانون مصوب ۹۱ با تمرکز بر بورس‌های اوراق بهادار

قانون نظارت بر فعالیت بورس‌های اوراق بهادار توسط هیأت وزراء در سوم اکتبر ۱۹۸۳ مصوب شد.

هدف از این قانون ایجاد عملیات حساب‌شده، منسجم و شفاف در بورس‌های اوراق بهادار است تا معاملات

2 - Capital Market Boards - شورای بورس - که در این گزارش به اختصار CMB اشاره می‌شود

بازارهای سرمایه ترکیه خدمات
گسترده‌ای را ارائه می‌دهند
که شامل تحقیق، مشاوره
سرمایه‌گذاری و مدیریت
پرتفوی، تهاتر و تسویه مطابق
استانداردهای بین‌المللی،
انتشار on line اطلاعات
است

**Istanbul
Stock
Exchange**

جلوگیری
از انتشار و اطلاعات

نادرست.
- تعیین اصول و مبنای رأی‌گیری و رأی
وکیل در مجامع عمومی شرکت‌های سهامی
عام
- تنظیم فرایند انتشار ابزارهای بازار
سرمایه.
- تعیین مقررات مربوط به انتشار و
عرضه‌های عمومی ابزارهای بازار سرمایه
توسط افراد غیرمقیم در کشور.
- تنظیم معاملات اعتباری در مورد ابزارهای
بازار سرمایه.
- مقررات رتبه‌بندی ابزارهای مالی.
- نظارت و کنترل بر عرضه‌های عمومی و
فعالیت‌های معاملات بازار سرمایه که توسط
ابزارهای ارتباط الکترونیک و سایر ابزارهای
مشابه از جمله اینترنت انجام می‌شود و
به روز کردن مقررات عمومی به منظور
کاربردی کردن آن‌ها و نظارت بر استفاده
از امضاءهای الکترونیک در چارچوب
فعالیت‌های مربوط به CML.

وظایف مربوط به بازارهای ثانویه
CMB در بازارهای ثانویه اختیارات و

می‌شود:
بازارهای اولیه، بازارهای ثانویه، واسطه‌گری
مالی. وظایف مربوط به بازارهای اولیه:
وظایف اصلی CMB در این حوزه شامل
موارد زیر است:
- ثبت شرکت‌های سهامی عام و ابزارهای
بازار سرمایه که باید به عموم منتشر یا ارائه
شوند.
- اطمینان از انتشار اطلاعات کامل و دقیق
در بازارها.
- تعیین معیارهایی برای ایجاد و اصول
عملیاتی شرکت‌های حسابرسی مستقل.
- مقرر کردن استانداردهایی برای تهیه
صورت‌های مالی و گزارشات توسط
شرکت‌ها و تعیین اصول حسابرسی آن‌ها و
مراحل اعلام آن.
- تعیین استانداردهایی برای امیدنامه‌ها
و بخش‌نامه‌ها که در عرضه‌های عمومی
ابزارهای بازار سرمایه برای مردم منتشر
می‌شوند.

- نظارت بر کلیه انواع آگهی‌ها و اطلاعیه‌ها
مربوط به بازارهای سرمایه به منظور

مدیرعامل
CEO نیز فعالیت می‌کند. هیأت اجرایی
شامل ۷ عضو می‌باشد. هیأت وزراء از بین
۴ نامزد معرفی شده توسط وزیر اقتصاد و
دارایی، ۲ عضو را انتخاب می‌کند. ۵ عضو
بقیه هم از بین داوطلبان معرفی شده توسط
وزارت مالی، وزارت صنایع و تجارت، هیأت
نظارت و کنترل بانک‌داری، انجمن بورس‌ها
و اتاق بازرگانی و نهادهای واسطه‌گری
مالی بازار سرمایه انتخاب می‌شوند. هر یک
از این نهادها ۲ داوطلب معرفی می‌کنند که
یکی از آن‌ها انتخاب می‌شود. همه اعضا
کمیسیون توسط هیأت وزراء برای یک
دوره ۶ ساله انتخاب می‌شوند. هیأت وزراء
یکی از اعضا را به عنوان رئیس انتخاب
کرده و هیأت اجرایی نیز نائب رئیس را
انتخاب می‌کند. هیأت اجرایی توسط قانون
در بالاترین سطح فرآیند تصمیم‌گیری قرار
دارد و دارای قدرت تصمیم‌گیری برای هر
بیانیه در چارچوب CML است.

وظایف
مسئولیت CMB به ۳ گروه اصلی تقسیم

- قرض دادن

اوراق بهادار و فروش کوتاه مدت آن‌ها
(Shortsale)

- نهادهای واسطه‌گری مالی می‌بایست یک گواهی‌نامه مبنی بر توانایی آن‌ها در انجام معاملات اوراق بهادار از CMB دریافت کنند. CMB برای صدور گواهی‌نامه شرایطی را تعیین کرده و متقاضیان را براساس آن شرایط به طور دقیق بررسی می‌کند.

۲-۳-۲. بورس سهام استانبول - ISE
این بورس به طور رسمی در اواخر سال ۱۹۸۵ افتتاح شد. بورس سهام استانبول به منظور فراهم آوردن امکان معامله انواع مختلف اوراق بهادار شامل سهام، صندوق‌های سرمایه‌گذاری مورد معامله در بورس (EFTS)، اوراق قرضه دولتی، گواهی خزانة،

مشترک

سرمایه‌گذاری و سایر

نهادهای

فعالیت‌های واسطه‌گری مالی در

چارچوب CML به شرح زیر است:

- واسطه‌گری مالی به منظور ارائه و انتشار

ابزارهای بازار سرمایه ثبت شده توسط CMB به عموم مردم.

- واسطه‌گری ابزارهای بازار سرمایه که قبلاً منتشر شده‌اند.

- واسطه‌گری مالی برای دادوستد

قراردادهای آتی مربوط به پایه شاخص‌های

مالی و اقتصادی، ابزارهای بازار سرمایه،

کالاها، ارز خارجی و فلزات قیمتی.

- مدیریت پورتنفوی و مشاوره

سرمایه‌گذاری.

مسئولیت‌های

زیر را به عهده دارد:

- نظارت و کنترل بر عملیات و

سازمان‌دهی بورس‌های سهام و بازارهای

خارج از بورس.

- نظارت و کنترل بر شبکه تسویه و تهاتر

معاملات سهام در بورس و ضمانت آن.

- نظارت و کنترل بر بورس فلزات قیمتی.

- نظارت و کنترل بر قراردادهای آتی مربوط

به شاخص‌های مالی و اقتصادی، ابزارهای

بازار سرمایه، کالاها، ارز خارجی و فلزات

قیمتی و غیره.

- وضع مقررات و اصول مربوط به ایجاد

بازارهای آتی و اختیار

معاملات.

شورای بورس (۱)

بورس سهام استانبول (۲)

بانکه امانت و تسویه بورس
اوراق بهادار استانبول (۳)

کانون واسطه‌های مالی
بازار سرمایه ترکیه (۴)

شرکت ثبت مرکزی (۵)

بورس طلا استانبول (۶)

بورس اوراق مشتقه
ترکیه (۷)

سایر نهادها

وظایف واسطه‌گری مالی:

قانون بازار سرمایه،

فعالیت‌های بازار سرمایه و

انواع نهادهایی را که اجازه

فعالیت در این بازار را

دارند مشخص می‌کند و به

CMB قدرت تعیین شرایط

لازم برای فعالیت این

نهادهای را می‌دهد. نهادهای

بازار سرمایه که در CML

مشخص شده‌اند به شرح

زیر است:

نهادهای واسطه‌گری مالی،

شرکت‌های سرمایه‌گذاری

Real estate - Venture

(Capital)، صندوق‌های

۱. Capital Markets Board.

۲. Istanbul Stock Exchange - ISE.

۳. ISE Settlement and Custody Bank.

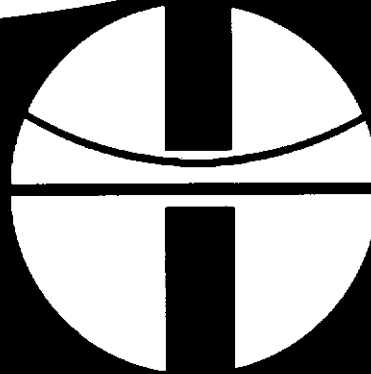
۴. Association of Capital Market Intermediary Institutions of Turkey.

۵. Central Registry, Inc.

۶. Istanbul Gold Exchange.

۷. Turkish Derivatives Exchange.

بورس سهام استانبول به منظور فراهم آوردن امکان معامله انواع مختلف اوراق بهادار شامل سهام، صندوق‌های سرمایه‌گذاری مورد معامله در بورس (EFTS)، اوراق قرضه دولتی، گواهی خزانة، ابزارهای بازارهای پولی، اوراق قرضه شرکتی و اوراق بهادار خارجی ایجاد شد.

Istanbul
Stock
Exchange

بورس

و افشاء آنها در

بولتن روزانه ISE.

- انتشار قیمت‌ها و حجم معاملات اوراق بهادار معامله شده در بازارهای ISE در پایان معاملات.

- اطمینان از انجام معاملات اوراق بهادار در یک محیط با ثبات و مطمئن تحت رقابت آزاد و جلوگیری از نقض قوانین ISE توسط اعضا.

- دادن تذکرات و راهنمایی‌های لازم در چارچوب قوانین و مقررات در شرایط رونق کاذب بورس (ایجاد حباب قیمتی).

۳-۳-۲. بانک امین و تسویه وجوه ISE شرکت تسویه وجوه و بانک امین ISE (Takasbank)) یک مرکز تسویه و نهاتر برای بورس سهام استانبول* اتاق تهاتر برای بورس اوراق مشتقه ترکیه* و کنندگی شماره‌گذاری ملی ترکیه* است. علاوه بر این خدمات اختصاصی برای بازارهای سرمایه ترکیه* تاکاس بانک* جهت اعضا ISE، بازار قرض‌دادن و قرض‌گرفتن اوراق بهادار را فراهم آورده و خدمات بانکی شامل نقد مطالبات و تسویه و واریز بین‌المللی را نیز انجام می‌دهد.

هم‌چنین

۲ نفر حسابرس داخلی توسط مجمع عمومی انتخاب می‌شوند که کلیه حساب‌ها و صورت‌های مالی ISE را حسابرسی می‌کنند البته حساب‌ها و صورت‌های مالی ISE توسط حساب‌رسان مستقل نیز حسابرسی می‌شوند.

وظایف:

به منظور تحقق رشد و توسعه بازارهای سرمایه ترکیه، ISE وظایف خود را به شرح زیر قرار داده است.

- بررسی درخواست اوراق بهادار برای پذیرش در بورس در چارچوب اصول بیان شده در مقررات ISE شامل درخواست مدارک، اطلاعات اضافه، ارزیابی درخواست‌ها و تصمیم‌گیری.

- اجراء و عملیاتی کردن بازار اوراق مشتقه مطابق با مقررات.

- افتتاح بازارهای جدید برای اوراق بهادار قابل معامله در بورس و افشاء اطلاعات در مورد اوراق بهادار معامله شده در بولتن روزانه ISE.

- تعیین ساعات و روزهای کاری بازارهای

ابزارهای

بازارهای پولی، اوراق قرضه شرکتی و اوراق بهادار خارجی ایجاد شد. بورس سهام استانبول یک سازمان عمومی است که اعضاء آن بانک‌ها و شرکت‌های کارگزاری هستند

ساختار سازمانی

بورس سهام استانبول توسط یک هیأت مدیره ۵ نفره اداره می‌شود. مدیرعامل ISE با رأی مشترک برای یک دوره ۵ ساله تعیین شده و به عنوان رئیس هیأت مدیره فعالیت می‌کند. سایر ۴ عضو، توسط مجمع عمومی متشکل از ۲ گروه اعضاء: بانک‌ها و شرکت‌های کارگزاری انتخاب می‌شوند.

مجمع عمومی متشکل از اعضاء ISE بالاترین مقام تصمیم‌گیری در ISE است. تصمیمات آنها توسط CMB مورد بازنگری و تصویب قرار می‌گیرد. هم‌چنین مجمع عمومی تصمیمات مهم مربوط به مدیریت و اداره ISE را نیز انجام می‌دهد. هر عضو در جلسات یک حق رأی دارد که هم‌چنین می‌تواند در جلسات فوق‌العاده نیز شرکت کند

چارت سازمانی ISE

تاکاس

بانک " در سال

۱۹۸۸ به عنوان یک بخش

ISE ایجاد شد. در ابتدا، خدمات

مربوط به تسویه و واریز مبالغ اوراق بهادار معامله شده توسط اعضاء ISE را انجام می داد.

در ژانویه ۱۹۹۲ عملیات آن به یک شرکت مستقل به نام "شرکت تهاتر و تسویه ISE" تحت مالکیت ISE و اعضایش انتقال پیدا کرد. این شرکت در سال ۱۹۹۶ به بانکی به نام "تاکاس بانک" تبدیل شد.

این بانک در چارچوب قانون بانکداری ترکیه به عنوان یک non-bank deposit ایجاد شده است. "تاکاس بانک" یک بانک تخصصی مربوط به خدمات اوراق بهادار در ترکیه است.

قوانین مربوط به تسویه و تهاتر توسط ISE مطابق با قوانین و مقررات عمومی CMB مشخص شده است. به دلیل موقعیت "تاکاس بانک" به عنوان یک بانک، هیأت سرپرستی و نظارت بانکداری و بانک مرکزی ترکیه نیز "تاکاس بانک" را نظارت و کنترل می کنند.

سازمان و ساختار سهامداری

تاکاس بانک در مالکیت ISE و ۹۰ عضو است. مطابق با اساس نامه "تاکاس بانک" هیچ سهامداری به جز ISE نمی تواند بیش از ۵ درصد سهام را داشته باشد. ساختار سهامداران تاکاس بانک به شرح زیر است: بورس استانبول (ISE) ۲۴/۲۶٪ از سهام را دارد در حالی که ۲۰٪ بانک ۳۹/۷٪ و ۷۰٪ شرکت کارگزاری ۳۴/۰۶٪ از سهام تاکاس بانک را دارند.

هیأت

مدیره آن شامل چهار

نماینده از ISE، یک نماینده از CMB، پنج

نماینده از اعضاء ISE (بانکها و شرکت های کارگزاری) و رئیس و مدیرعامل "تاکاس بانک" هستند.

وظایف و خدمات:

وظایف اصلی تاکاس بانک به شرح زیر است:

◆ تمرکز تسویه و تهاتر بازارهای ایجاد شده توسط ISE و بورس اوراق مشتقه ترکیه (Turkdex).

◆ طراحی تسهیلات تحویل در ازای پرداخت (DVP) به منظور تسهیل در امر تسویه بین کارگزار و مشتری و رعایت عدالت.

◆ ثبت معاملات از طریق ارتباطات On line توسط کلیه اعضاء.

◆ شبکه انتقال الکترونیک "تاکاس بانک" (TETS) شرکت های کارگزاری را قادر می سازد که اوراق بهادار (اوراق قرضه دولتی و سپرده خزانه) را تبادل کرده و دریافت و پرداختها به صورت الکترونیک از طریق اتصال "تاکاس بانک" به شبکه "انتقال سرمایه الکترونیک" و شبکه "انتقال اوراق بهادار الکترونیک (EST)" بانک مرکزی به طور همزمان انجام پذیرد.

◆ ارائه خدمات تسویه و تهاتر خارج از کشور برای نهادهای داخلی کشور.

◆ ارائه خدمات تسویه و تهاتر داخل کشور برای نهادهای خارج کشور.

◆ ارائه خدمات اعتباری نقدی (وام های خرید اوراق بهادار، اعتبارات فوری، Optional collection قبل از تاریخ سررسید).

◆ بازار قرض دادن و قرض گرفتن اوراق بهادار.

بازار پولی تاکاس بانک - بازاری که توسط تاکاس بانک ایجاد شده و اعضاء ISE در این بازار می توانند لیر جدید ترکیه (YTL) را از طریق دادن سفارش تلفنی که متصل به تاکاس بانک است از سایر اعضاء ISE قرض بگیرند یا به آنها قرض بدهند.

◆ نماینده ترکیه در کمیته ISO.

◆ فعالیت در "کنندگی شماره گذاری ملی ترکیه" برای ارائه شماره مشخصه اوراق بهادار بین المللی (ISIN) به اوراق منتشر شده در ترکیه.

◆ عضو انجمن خدمات اوراق بهادار بین المللی (ISSA)، عضو انجمن کنندگی های شماره گذاری ملی (ANNA) و عضو هیأت مدیره اداره خدمات (ANNA).

صندوق های ضمانت - Guarantee fund

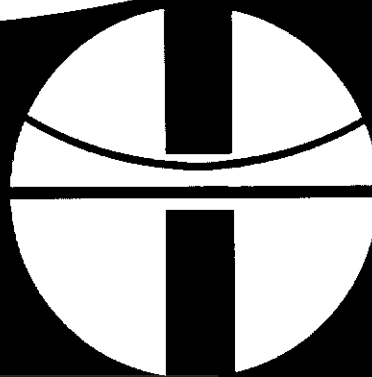
ISE صندوق های ضمانت را مطابق با بند ۳۴ مقررات بورس سهام استانبول با اهداف زیر ایجاد کرد:

◆ جلوگیری از تأخیر در تسویه وجوه معاملات انجام شده در بازارهای اوراق قرضه و سهام.

◆ حمایت از یک طرف معامله که به دلیل اشتباه طرف دیگر معامله قادر به وصول مطالبات خود نیست.

این صندوقها در برابر تأخیر در تحویل یا پرداخت، از اعضاء جریمههایی نیز اخذ می کنند. این صندوقها در حال حاضر با مدیریت تاکاس بانک نقدینگی اولیه برای فرآیند تسویه را فراهم می کنند. در پایان هر تسویه، اگر تمام اعضاء تعهداتشان را کاملاً انجام دهند، کلیه وجوه و مطالبات از طریق بخش خزانه تاکاس بانک پرداخت می شود. در غیر این صورت از وجوه این صندوق های ضمانت برای پوشش زیان فروشنده در مقابل خریدار استفاده می شود.

بورس سهام استانبول توسط
یک هیأت مدیره ۵ نفره اداره
می شود. مدیر عامل ISE با رأی
مشترک برای یک دوره ۵
ساله تعیین شده و به عنوان
رئیس هیأت مدیره فعالیت
می کند.

**Istanbul
Stock
Exchange**

اهداف

اهداف اساسی کانون

- عبارتند از:
 - ◆ کمک به توسعه بازارهای سرمایه و فعالیت های واسطه گری.
 - ◆ تسهیل یک پارچگی بین اعضاء.
 - ◆ حمایت از رعایت رفتار حرفه ای منضبط و سنجیده توسط اعضاء.
 - ◆ جلوگیری از رقابت غیرمنصفانه در بین اعضاء.
 - ◆ تقویت دانش و تخصص حرفه ای در این بخش. وظایف
 - وظایف اصلی کانون عبارتند از:
 - ◆ انجام تحقیقات و ارائه برنامه های آموزشی.
 - ◆ وضع قانون و مقررات حرفه ای.
 - ◆ برقراری مقیاس و معیارهای سلامت و اطمینان به منظور جلوگیری از رقابت غیرمنصفانه.
 - ◆ همکاری با سازمان های مرتبط با هدف وضع اقدامات تنبیهی و انضباطی.
 - ◆ نظارت بر توسعه حرفه ای و تغییرات در قوانین مرتبط و اطلاع دادن به اعضاء.
 - ◆ کمک در حل و فصل اختلافات ناشی از معاملات (Off-exchange transaction) بین اعضاء یا بین اعضاء و سرمایه گذاران و

سرمایه ایجاد شده و در ۱۵ دسامبر سال ۱۹۹۹ مورد تجدیدنظر قرار گرفت. شرکت های کارگزاری و بانک های مجاز در عملیات بازار سرمایه اعضاء انجمن را تشکیل می دهند.

ساختار سازمانی

ارکان قانونی کانون شامل مجمع عمومی، هیأت مدیره و هیأت حسابرسان می باشند. مجمع عمومی که بالاترین رکن تصمیم گیری است. هیأت مدیره به صورت یک تیم ۷ نفره برای مدت ۲ سال انتخاب می شوند. ۲ عضو هیأت مدیره نماینده ۲۵ نفر از اعضاء مجمع که بالاترین حجم معاملات سالانه را داشته اند می باشند. ۲ عضو دیگر هیأت مدیره نماینده ۲۵ نهاد مالی فعال که دارای بالاترین حساب مشتری (فعال) بوده اند می باشند در حالی که سه عضو باقی مانده هیأت مدیره نمایندگان انتخابی سایر اعضاء مجمع هستند. هیأت حسابرسان شامل ۳ عضو انتخابی توسط ۳ گروه فوق الذکر است.

بنابراین

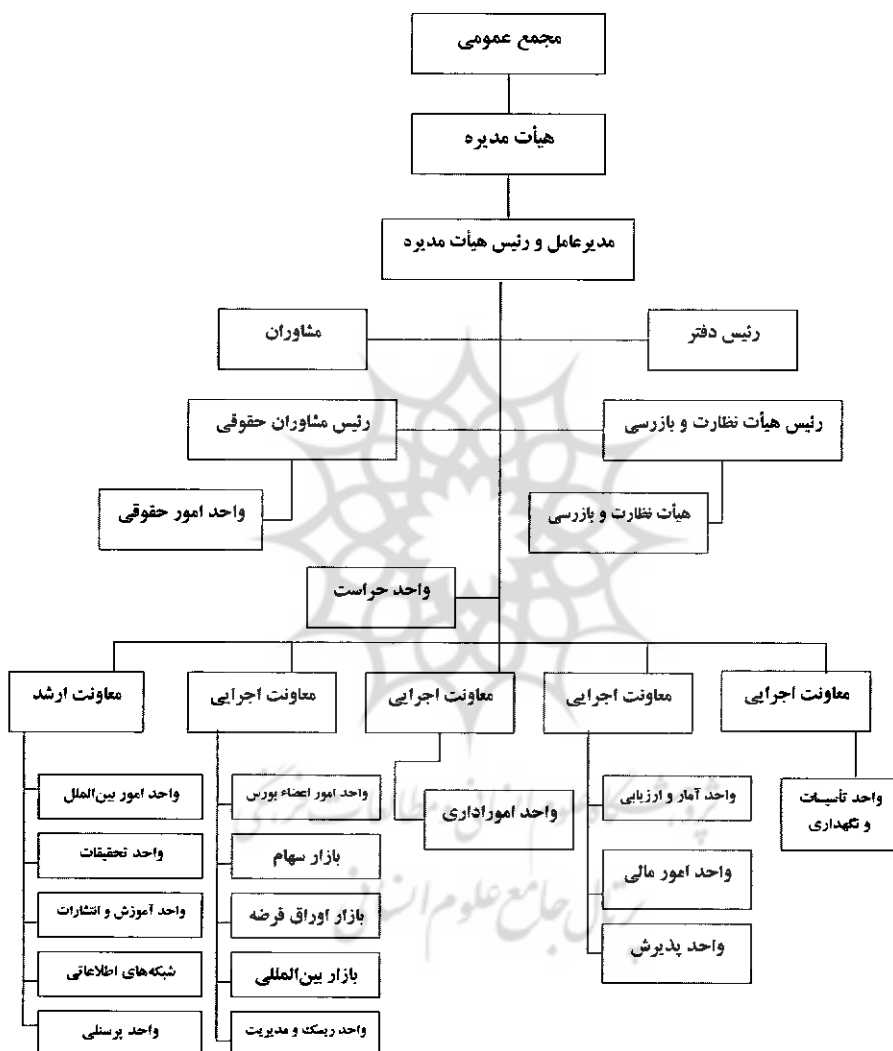
این صندوق ها در مواقع ضروری امکان تقدینگی موقت برای فرآیند تسویه را فراهم می سازند. ارزش ضمانت این صندوق ها در خصوص معاملات سهام و اوراق قرضه در پایان دسامبر ۲۰۰۵ به ترتیب ۲۵/۳ میلیون دلار آمریکا و ۳۹/۵ میلیون دلار آمریکا بوده است.

تاکاس بانک برای تسویه معاملات انجام شده در Turkdex (بورس اوراق مشتقه)، ضمانت نامه هایی از اعضاء بازار برای معامله، عضویت و ضمانت وجوه اخذ می کند. این ضمانت ها شامل ۲ نوع وثیقه است: وثیقه های نقدی و غیرنقدی. ارزش وثیقه های نقدی براساس شمارش آنها محاسبه شده در حالی که ارزش وثیقه های غیرنقدی براساس ارزش رایج بازار در پایان هر روز ارزیابی می شود.

۲-۳-۴. کانون نهاد های واسطه گری مالی بازار سرمایه در ترکیه.

انجمن مذکور به صورت یک سازمان خودانتظام در بازار سرمایه ترکیه در سال ۲۰۰۱ تاسیس و شروع به فعالیت کرد. انجمن مطابق ماده ۴۰/ب و ۴۰/ج قانون بازارهای

چارت سازمانی ISE

همچنین اقدام به استخدام داور به درخواست طرفین در مواقع ضروری.

♦ تعیین اصول مربوط به حق الزحمه و حق کمیسیون مطالبه شده از اعضاء و ارائه آن به CMB.

♦ ارزیابی شکایات علیه اعضاء و اطلاع به CMB.

♦ صدور گواهی نامه برای متخصصان بازار سرمایه که در آزمون های حرفه ای که توسط CMB برگزار شده موفق به کسب نمره قبولی شده اند.

♦ حفظ مدارک کلیه متخصصان حرفه ای بازار سرمایه.

♦ همکاری با نهادهای خارجی مرتبط.

۲-۳-۵. شرکت ثبت

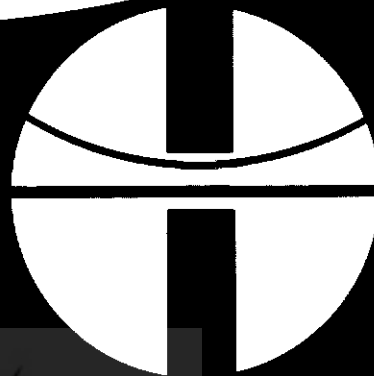
مرکزی (CRA) Center Registry Agency Inc این شرکت ها تنها وثیقه کننده مرکزی برای کلیه ابزارهای بازار سرمایه می باشد. این شرکت در سال ۲۰۰۱ به صورت یک شرکت خصوصی مطابق با اصلاحیه شماره

۴۴۸۷ قانون بازار سرمایه تأسیس شد. عملیات، فعالیت و نظارت CRA براساس مقررات مورخ جولای ۲۰۰۱ مربوط به شرایط حاکم بر ثبت ابزارهای بازار سرمایه ابلاغی در سال ۲۰۰۲ تعریف شده است.

سازمان و ساختار سهام داران:

CRA به صورت یک شرکت سهامی مطابق قوانین و مقررات مربوطه تشکیل شده است. سهام داران CRA شامل بورس سهام استانبول (۳۰٪)، بانک تسویه و واریز ISE (۶۴/۹٪) کانون نهادهای واسطه گری مالی

«تاکاس بانک» در سال ۱۹۸۸
به عنوان یک بخش ISE ایجاد
شد. در ابتدا، خدمات مربوط
به تسویه و واريز مبالغ اوراق
بها دار معامله شده توسط
اعضاء ISE را انجام می داد

Istanbul
Stock
Exchange

شدن
ابزارهای بازار
سرمایه علیه اشخاص ثالث قابل

استناد است.
در انتقال سهام در ثبت شرکتها، مدارک
CRA به عنوان یک مدرک اصلی مورد
استفاده قرار می گیرد. CRA، ناشران و نهادهای
واسطه مالی مسئول خسارت دارندگان ابزار
بازار سرمایه ناشی از اشتباه در فرآیند ثبت
مدارک و اطلاعات هستند.
فعالیت های مربوط به غیرفیزیکی
(Dematerialize) کردن ابزارهای مالی و زمان
آن توسط CMB تعیین می شود.

پروژه Dematerialization
این پروژه در ۲ فاز انجام می شود:
◆ فاز اول تا پایان سال ۲۰۰۴: در این
مرحله گواهی نامه های برای ابزارهای بازار
سرمایه تصمیم بر Dematerialize شدن آنها
است توسط CMB صادر نمی شود مگر
این که مالکان آنها از ناشران تقاضای
گواهی نامه کنند.
◆ فاز دوم تا پایان سال ۲۰۰۷: کلیه
گواهی نامه های Outstanding به ناشران یا
نهادهای واسطه یا CRA برگشت داده خواهند
شد.
گواهی نامه های مذکور در CRA مطابق قوانین

سرمایه گذاران
(IPF) و اجرای کلیه بیانیه های صندوق
بر اساس مقررات مربوطه.
◆ انجام مراحل انحلال نهادهای واسطه
که مطابق قطعنامه CMB مشمول انحلال
تدریجی شده اند.
◆ انجام سایر وظایف و اگذار شده از طرف
CMB مطابق با مقررات بازار سرمایه و سایر
بیانیه های لازم الاجرا.
حسابها در CRA با توجه به درخواست
ناشران، واسطه های مالی و نمایندگان حساب
(Account representatives) افتتاح می شوند.
البته، نهادهای مجاز برای تسویه و واريز
نیز ممکن است حساب هایی را در CRA به
منظور اطمینان از عملکرد معاملات تسویه
باز کنند. CRA و اعضایش تحت نظارت
CMB قرار دارند. به محض این که ابزارهای
بازار سرمایه غیرفیزیکی (Dematerialized)
شدند، ممنوعیت های پرداخت و قوانین
مربوط به ابطال این ابزارهای مالی توسط
دادگاهها و ناشران به اطلاع CRA می رسد.
تاریخ اعلام به CRA به عنوان یک مرجع
در دعوی حقوقی مربوط به Dematerialize

بازار
سرمایه ترکیه (۵/۱) و بورس طلای
استانبول (۱/۰۱) می باشد. ترکیب هیأت
مدیره به شرح ذیل است: ۲ عضو از ISE، ۲
عضو از تاکاس بانک، ۱ عضو از TSPAKB
و رئیس شرکت که نایب رئیس CMB نیز
می باشد.

وظایف

وظایف اصلی CRA عبارتند از:

- ◆ ثبت ابزارهای بازار سرمایه و حقوق
متعلق به آنها به صورت الکترونیک با
توجه به حقوق مالکان و نهادهای واسطه.
- ◆ بررسی صحت ثبت های مربوط به
اعضاء و درخواست برای انجام اقدامات
اصلاحی در صورت مشاهده هرگونه عدم
تطابق در بین ثبت ها و مغایرت با مقررات
مربوط به شبکه (Dematerialized) و اطلاع به
CMB در موارد مهم.
- ◆ اطمینان از محرمانه بودن ثبت ها مطابق با
پیش بین های قانونی.
- ◆ مدیریت صندوق حمایت از

تمام

نهادهای واسطه مالی شامل بانکها که مایل به انجام معاملات ابزارهای اوراق مشتقه هستند می‌بایست توسط شورای بورس مجاز به انجام عملیات مذکور بوده و همچنین پیش‌فرض‌های **Turkdex** مربوط به عضویت را دارا باشند. بعد از انجام کلیه موارد خواسته شده توسط **Turkdex** به متقاضیان گواهی‌نامه عضویت **Turkdex** ارائه می‌شود. اعضاء می‌بایست حداکثر تا ۱۰ روز از تاریخ تصویب عضویت، حق عضویت خود را پرداخت کنند.

ساعات معاملات

بورس اوراق مشتقه ترکیه (**Turkdex**) از دوشنبه تا جمعه فعال و ساعات معاملات به شرح جدول ذیل می‌باشد:

۹-۱۰	زمان پیش از معاملات
۱۰-۱۲	جلسه عادی
۱۲-۱۳	Lunch Break
۱۳-۱۵	انگه جلسه عادی
۱۵:۱۵	امراج Settlement prices و Margin calls
۱۵:۱۵-۱۶:۳۰	مدت تسویه (Clearing period)
۱۶:۳۰	Start of Default

در زمان پیش از معاملات اگرچه شبکه معاملات باز است ولی ورود سفارش‌ها یا اجرای معامله امکان ندارد. در این زمان کارگزاری‌ها ممکن است به شبکه متصل شوند ولی انتقال درخواست‌ها و پوشه سفارشات جمع‌آوری شده بعد از شروع جلسه عادی انجام می‌گیرد. علاوه بر آن سفارشات "Valid till cancellation" یا سفارشات مدت‌دار "Orders with dates" ممکن است ابطال یا اصلاح شوند.

بازرگانی،

یک نماینده از شورای بورس (**CMB**)، یک نماینده از کانون واسطه‌های مالی بازار سرمایه، پنج نماینده از اعضاء **ISE** (بانک‌ها و شرکت‌های کارگزاری) می‌باشند و رئیس **Turkde** از بورس کلای از میرانتخاب می‌شود.

وظایف:

یکی از اهداف اصلی **Turkdex** توسعه و ایجاد ابزارهای مالی برای کمک به افراد و نهادها بوده تا آنها قادر به انجام مدیریت مؤثر ریسک در برابر نوسانات ناگهانی قیمت باشند. در راستای این هدف پروژه‌های مختلفی برای طراحی زیرساختار اصلی **Turkdex** اجرا شده است مانند ایجاد **Platform** معاملات الکترونیکی، طراحی فعالیت‌های تسویه، توسعه و طراحی قراردادها و طراحی شبکه کنترل داخلی کارآمد.

در حال حاضر ۷ نوع ابزارهای مشتقه مختلف در **Turkdex** معامله می‌شود که عبارتند از قراردادهای آتی نرخ ارز (**Futures**) $(\text{€} / \text{Contracts Currency} - \text{YTL} / \text{US \$}, \text{YTL})$ ، قراردادهای آتی نرخ بهره (۹۱ روزه و ۳۶۵ روزه)، قراردادهای آتی شاخص سهام (**ISE - Stock Index Futures Y20 Turkdex**) قرارداد آتی پنبه و قرارداد آتی گندم.

ابزارهای مشتقه معامله شده در **Turkdex** باعث افزایش ظرفیت استفاده از بخش خدمات مالی شده زیرا که شرکت‌های کارگزاری و بانک‌ها قادر به ارائه محصولات اعتباری و سرمایه‌گذاری جدید خواهند شد.

اعضاء:

اعضاء **Turkdex** در ۲ گروه طبقه‌بندی می‌شوند: شرکت‌های کارگزاری و بانک‌ها.

و

مقررات

تعیین شده توسط

CMB لغو و ابطال خواهند شد.

گواهی‌نامه‌هایی که تا پایان سال ۲۰۰۷ برگشت نشوند قابلیت در بورس‌ها را نخواهند داشت. حقوق متعلق به این ابزارها توسط **CRA** ثبت و نگهداری شده و به مالکان به محض تحویل این گواهی‌نامه‌ها انتقال داده خواهد شد.

۲-۳-۶. بورس اوراق مشتقه ترکیه - (TURKDEX)

بورس اوراق مشتقه ترکیه به طور رسمی در ۴ فوریه سال ۲۰۰۵ افتتاح شد. **Turkdex** در جولای ۲۰۰۲ به صورت یک واحد خصوصی مطابق با اصلاحیه‌های **CML** (شماره ۴۴۸۷) به عنوان تنها بورس اوراق مشتقه ترکیه تأسیس شد.

سازمان و ساختار سهام‌داران:

Turkdex، ۱۱ سهام‌دار دارد که عبارتند از: اتحادیه‌های اتاق بازرگانی، صنعت، تجارت دریایی و بورس کلای ترکیه (۲۵٪)، بورس سهام استانبول (۱۸٪)، بورس بازرگانی از میر (۱۷٪)، **Kocbank** (۶٪)، **Vakıfbank** (۶٪)، **Alkbank** (۶٪)، **Garantibank** (۶٪)، **Securities IS** (۶٪)، کانون نهادهای واسطه مالی بازار سرمایه ترکیه (۶٪)، بانک تسویه و تهاتر **ISE** (۳٪)، تاکاس بانک و بانک توسعه صنعتی ترکیه (۱٪).

هیأت مدیره شامل یک نماینده از بورس سهام استانبول (**ISE**)، ۲ نماینده از اتحادیه اتاق